

Limburgradar

Editie april 2023 (jaarresultaten 2022)
 Officiële kwartaalcijfers van de Limburgse economie

Limburgse economie behoudt goede vaart in woelig jaar 2022

Jaarresultaten 2022 t.o.v. 2021

bron: RZA, RVA, VDA3 Statistiek • verwerking: POM Limburg

Synthese

De Limburgse economie deed het goed in 2022. Een knappe prestatie gezien het turbulente jaar dat we achter de rug hebben. Terwijl velen nog steeds last ondervonden van corona, besloot Rusland begin 2022 om Oekraïne binnen te vallen. Naast het verschrikkelijke menselijk leed, had dit ook haar impact op de wereldwijde, en vooral de Europese, economie. Uiteraard ontsnapte ook Limburg niet aan de hoge energieprijzen, grondstoffen- en materialentekorten en de spectaculair hoge inflatie. Daar kwam ook nog de ongeziene arbeidsmarktkrapte bovenop. Toch hield onze economie goed stand. Maar liefst 11 van de 15 indicatoren in deze Limburgradar wisten zich, al dan niet onder invloed van de hoge inflatie, te verbeteren. Enkel wat betreft faillissementen en bouwvergunningen werd terrein verloren t.o.v. een jaar eerder. Vooral de goede Limburgse arbeidsmarkt cijfers springen in het oog.

Tom Vandeput
Gedeputeerde voor Economie
Voorzitter POM Limburg

Krapte op de arbeidsmarkt nooit groter dan in 2022

Een constante daling van het aantal niet-werkende werkzoekenden en een sterke toename van het aantal ontvangen vacatures stelden de Limburgse arbeidsmarkt het afgelopen jaar danig op de proef. De werkzoekendengraad daalde naar een absoluut laagterecord en gemiddeld waren er slechts 2,3 niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature. Ter vergelijking, in 2021 waren er dat nog 3,6 en in 2020 zelfs nog 6,3. Logisch gevolg is dat een groot aantal vacatures voor langere tijd open blijven staan.

Hoge inflatie stuwt Limburgse omzet naar recordhoogte

In 2022 kende België de hoogste inflatie sinds de berekeningen op Europees niveau geharmoniseerd werden (1996). Oorzaak is de explosie van de energieprijzen na het uitbreken van de crisis in Oekraïne. De hogere verkoopprijzen van goederen en diensten stuwden de omzet-, export- en investeringscijfers de hoogte in. Toch mogen we aannemen dat ook de bedrijfsactiviteit verhoogde, want de groeipercentages liggen telkens hoger dan het groeipercentage van de totale inflatie in ons land.

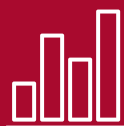
Limburg wendt faillissementen beter af dan Vlaanderen

Na de opheffing van de overheidsbescherming tegen faillissementen tijdens de coronaperiode werd verwacht dat het aantal faillissementen in 2022 sterk zou toenemen. Dat was ook het geval, vooral in Vlaanderen waar er in 2022 de helft meer faillissementen waren dan in 2021. Limburg wist de schade enigszins te beperken tot een kwart meer faillissementen. Daarmee blijft het aantal faillissementen in Limburg nog steeds onder het niveau van voor corona (2019), terwijl Vlaanderen daar ruimschoots boven zit.

Toerisme overstijgt niveau van voor corona

Na het afwerpen van de beperkende coronamaatregelen floreerde het Limburgse toerisme in 2022 als nooit tevoren. Zowel de toeristische aankomsten als de overnachtingen bereikten recordhoogtes die ruim boven de aantallen van voor corona zitten. Procentueel gezien groeide het toerisme tussen 2021 en 2022 in Vlaanderen gemiddeld iets sterker dan in Limburg. In vergelijking met het pré-coronatijdperk is de evolutie in Limburg echter wel veel sterker dan in Vlaanderen.

Kerncijfers

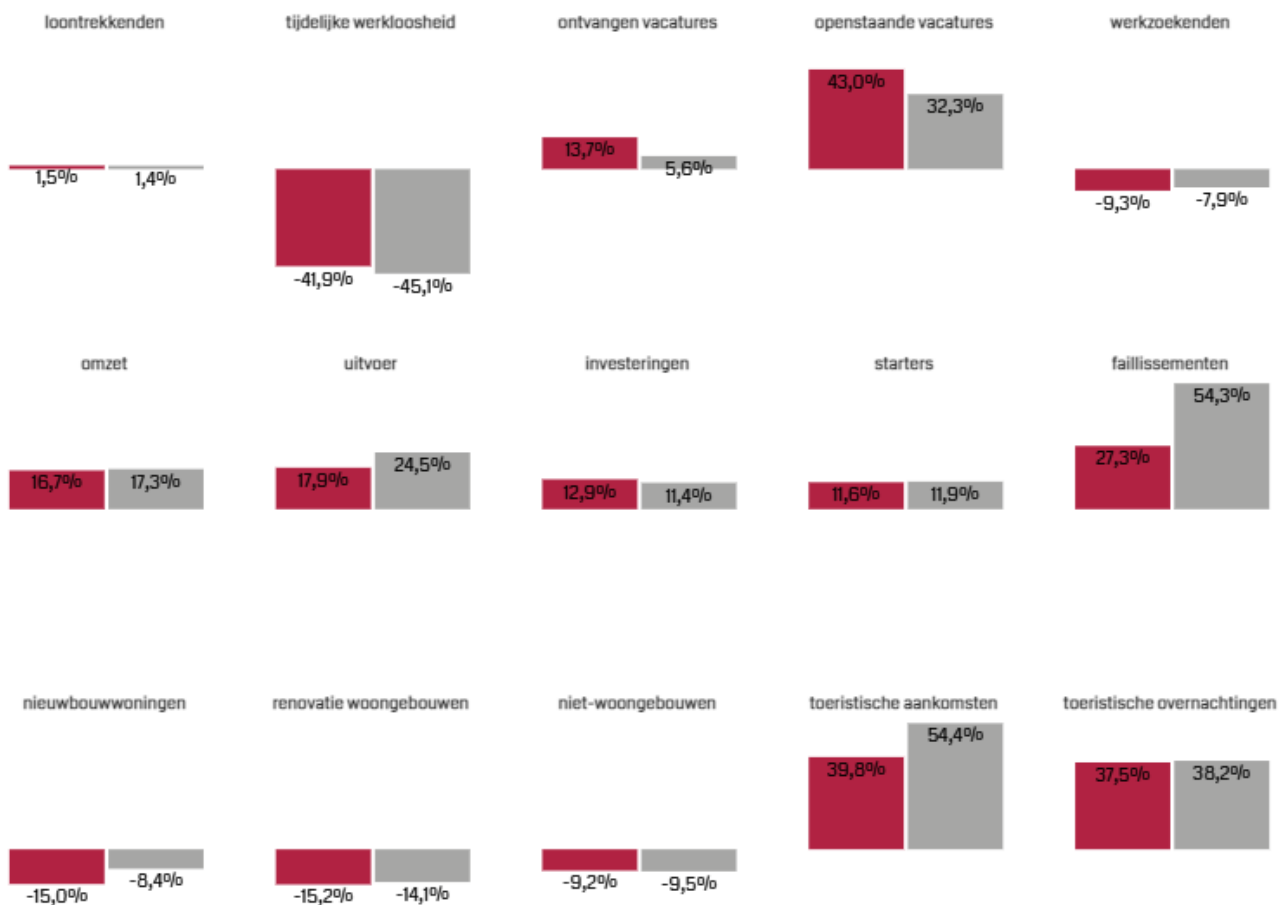
Jaarresultaten 2022

Ondanks turbulent jaar doet Limburgse economie het goed

Liefst 11 van de 15 indicatoren opgenomen in deze Limburgradar laten in 2022 een betere score optekenen dan in 2021. Daarmee doet Limburg het precies even goed als Vlaanderen. Limburg scoort vooral goed op de arbeidsmarktindicatoren. Het aantal loontrekkenden steeg naar een recordhoogte, terwijl de werkloosheid sterker daalde dan in Vlaanderen. Tegelijkertijd nam het vacatureaanbod spectaculair toe, in Limburg nog wat sterker dan in Vlaanderen, wat zorgde voor een ongeziene krapte op de arbeidsmarkt. De omzet van de Limburgse bedrijven steeg met 16,7%, voor een groot deel veroorzaakt door de hoge inflatie die de marktprijzen de hoogte injoeg. Inzake omzet hield Limburg min of meer gelijke tred met Vlaanderen, maar wat de export betreft kon Limburg Vlaanderen niet bijbenen. Het omgekeerde zien we bij de investeringen door bedrijven, die in Limburg nu al 9 jaar op rij blijven stijgen. Dat de faillissementen na de beschermende coronamaatregelen zouden stijgen, was te verwachten. Opvallend is wel dat Limburg het afgelopen jaar op dat vlak de schade duidelijk beter wist te beperken dan het Vlaamse gemiddelde. De bouwvergunningen voor zowel residentiële als niet-residentiële gebouwen zijn samen met de faillissementen de enige indicatoren die minder goed scoren in 2022 t.o.v. 2021. Het toerisme in Limburg en Vlaanderen heeft zich goed hersteld na corona en liet het afgelopen jaar zelfs betere cijfers optekenen dan ooit ervoor.

Jaarresultaten 2022 t.o.v. 2021

● Limburg ● Vlaanderen

Bron: RSZ, RVA, VDAB, Statbel • Verwerking: POM Limburg

Resultaten 4e kwartaal 2022

Limburgse economie eindigt 2022 met gemengd gevoel

In het laatste kwartaal van 2022 scoren in Limburg 10 van de 15 indicatoren uit de Limburgradar beter dan in het laatste kwartaal van 2021. In Vlaanderen zijn dat er 9. Toch heerst er een gemengd gevoel, want hoewel veel indicatoren goed presteren blijft Limburg in 9 van de 15 gevallen achter op de gemiddelde evolutie in Vlaanderen. Procentueel gezien neemt de tijdelijke werkloosheid het sterkst af en boeken de toerismecijfers de grootste winst, met vooral een sterke opmars van het aantal toeristische overnachtingen in Limburg. Hierbij wordt wel vergeleken met eind 2021, toen een aantal coronamaatregelen het toerisme nog verstoorde. Het aantal loontrekkenden blijft aan een constant tempo groeien en het aantal niet-werkende werkzoekenden blijft dalen in Limburg, in tegenstelling tot in Vlaanderen. Voor het eerst sinds begin 2021 komt er in het 4e kwartaal van vorig jaar een einde aan de sterke toename van het aantal ontvangen vacatures in Limburg. In Vlaanderen was dat al in het 3e kwartaal van 2022 het geval. Inzake omzet, investeringen en – vooral – uitvoer blijft de Limburgse groei achter op die van Vlaanderen. Toch mag ook de Limburgse groei zeker gezien worden. De bouwvergunningen verliezen fors terrein, in Limburg nog meer dan in Vlaanderen.

Resultaten 4e kwartaal 2022 t.o.v. 4e kwartaal 2021

■ Limburg ■ Vlaanderen

Bron: RSZ, RVA, VDAB, Statbel • Verwerking: POM Limburg

Absolute aantallen en aandeel Limburg in Vlaanderen

	Limburg		Vlaanderen		%aandeel Limburg in Vlaanderen	
	2022	Vershil met 2021	2022	Vershil met 2021	2022	Vershil met 2021 (in ppt)
Loontrekkenden	314.703	+4.719	2.470.147	+33.365	12,7	0,0
Tijdelijk werklozen ¹	15.247	-11.017	97.370	-80.117	15,7	+0,9
Ontvangen vacatures	43.323	+5.207	382.884	+20.374	11,3	+0,8
Openstaande vacatures ¹	10.205	+3.070	79.362	+19.359	12,9	+1,0
Werkzoekenden zonder werk ¹	23.144	-2.369	177.956	-15.194	13,0	-0,2
Omzet (in € 1.000)	69.734.882	+9.984.500	816.531.138	+120.301.042	8,5	0,0
Uitvoer (in € 1.000)	22.047.796	+3.344.518	361.909.964	+71.191.036	6,1	-0,3
Investerings (in € 1.000)	3.469.771	+396.858	28.524.896	+2.910.743	12,2	+0,2
Starters	11.006	+1.142	86.378	+9.155	12,7	0,0
Faillissementen	579	+124	5.287	+1.860	11,0	-2,3
Bouwvergunningen residentiële nieuwbouwwoningen	5.588	-987	40.165	-3.686	13,9	-1,1
Bouwvergunningen residentiële renovatie	2.078	-372	18.717	-3.077	11,1	-0,1
Bouwvergunningen niet-residentiële nieuwbouw en renovatie	919	-93	6.911	-723	13,3	0,0
Toeristische aankomsten	1.552.165	+441.704	10.575.274	+3.726.769	14,7	-1,5
Toeristische overnachtingen	4.882.133	+1.330.559	27.454.737	+7.595.328	17,8	-0,1

¹ Jaargemiddelde

Bron: RSZ, RVA, VDAB, Statbel

Verwerking: POM Limburg

Loontrekkenden

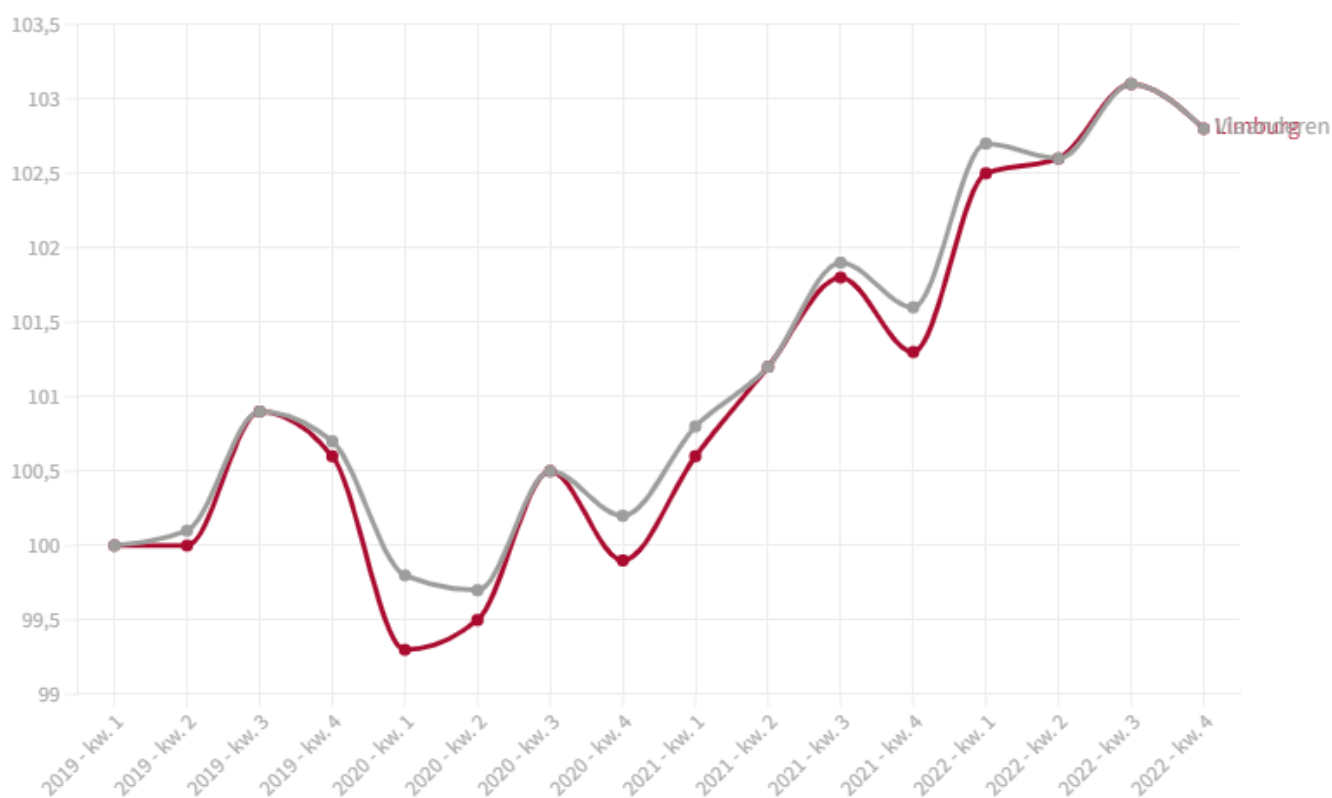
5.000 Limburgse jobs erbij in 2022

Het afgelopen jaar hadden gemiddeld 314.700 Limburgers een loontrekkende job, een absoluut record! Een jaar eerder, in 2021, waren er dat nog zo'n 5.000 minder, wat dus wil zeggen dat het aantal Limburgse loontrekkenden tussen 2021 en 2022 gestegen is met 1,5%. Daarmee houdt Limburg ruim gelijke tred met de gemiddelde stijging van het aantal loontrekkenden in Vlaanderen (+1,4%). Bijna 1 op de 8 Vlamingen met een job woont in Limburg (12,7%). Dat is iets minder dan het Limburgse aandeel in de totale bevolking tussen 18 en 65 jaar (13,4%).

Uit de resultaten van het 4e kwartaal van 2022 blijkt dat Limburg eind vorig jaar iets beter afsloot dan Vlaanderen. Op het eind van 2022 waren er in Limburg 1,5% meer loontrekkenden dan op het eind van 2021. In Vlaanderen bedroeg de procentuele toename 1,2%.

Evolutie loontrekkenden naar woonplaats

(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: RSZ - Snelle Ramingen, Verwerking: POM Limburg

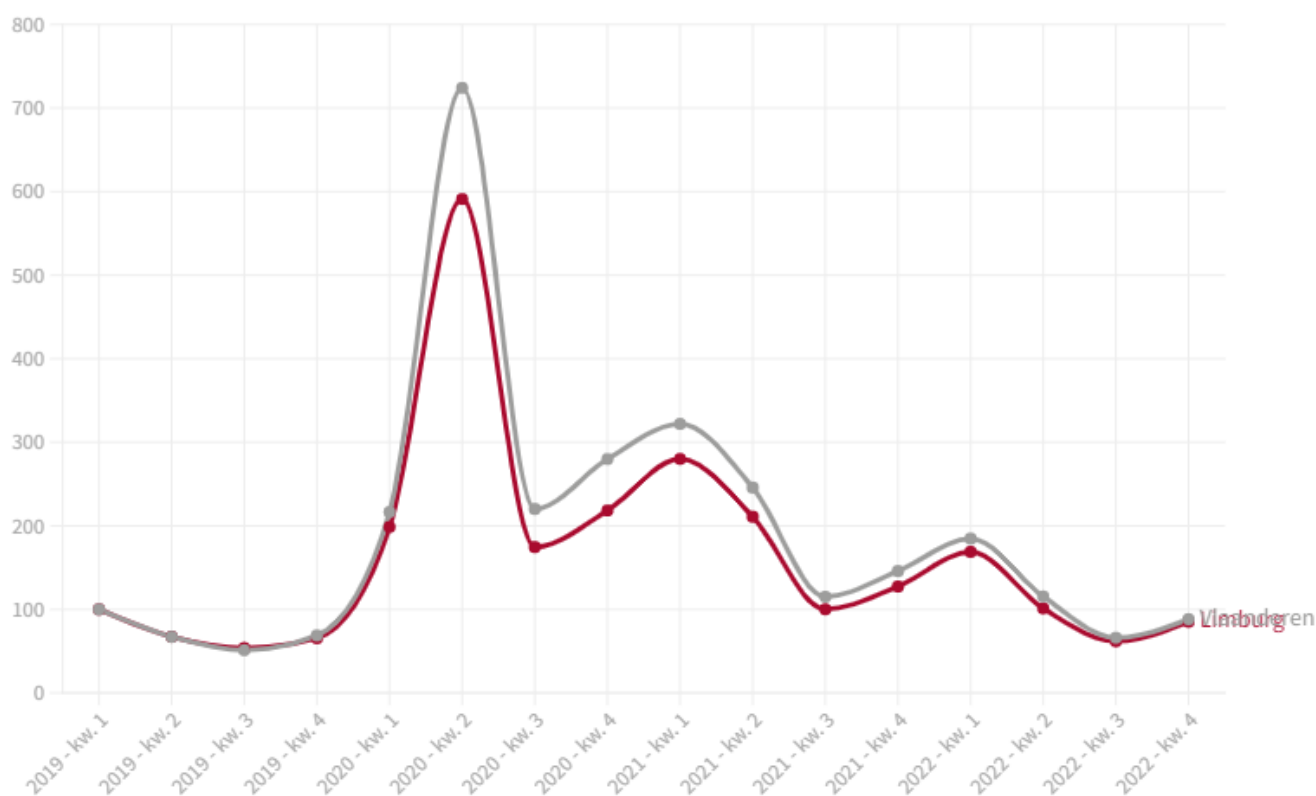

Tijdelijke werkloosheid

Nog steeds (veel) meer tijdelijk werklozen dan voor corona

Nadat het aantal tijdelijk werklozen door toedoen van corona in 2020 piekte, is hun aantal in 2021 en 2022 fors afgenomen. Gemiddeld telde Limburg vorig jaar ruim 15.000 tijdelijk werklozen. Dat zijn er 42% minder dan in 2021 en 65% minder dan in 2020. Tot halweg 2022 konden bedrijven en werknemers die getroffen werden door corona of door de oorlog in Oekraïne een beroep doen op het stelsel van tijdelijke werkloosheid. Vanaf 1 juli 2022 zijn opnieuw de klassieke systemen van tijdelijke werkloosheid van toepassing, maar vanaf oktober 2022 tot en met maart 2023 konden energie-intensieve bedrijven die hard getroffen werden door de energiecrisis opnieuw soepeler tijdelijke werkloosheid inroepen. Mede hierdoor blijft het aantal tijdelijk werklozen nog steeds vrij hoog in vergelijking met de periode voor corona. Limburg telde in 2022 gemiddeld 45% meer tijdelijk werklozen dan in 2019, Vlaanderen zelfs 58% meer.

Evolutie tijdelijk werklozen (indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: RVA. Verwerking: POM Limburg

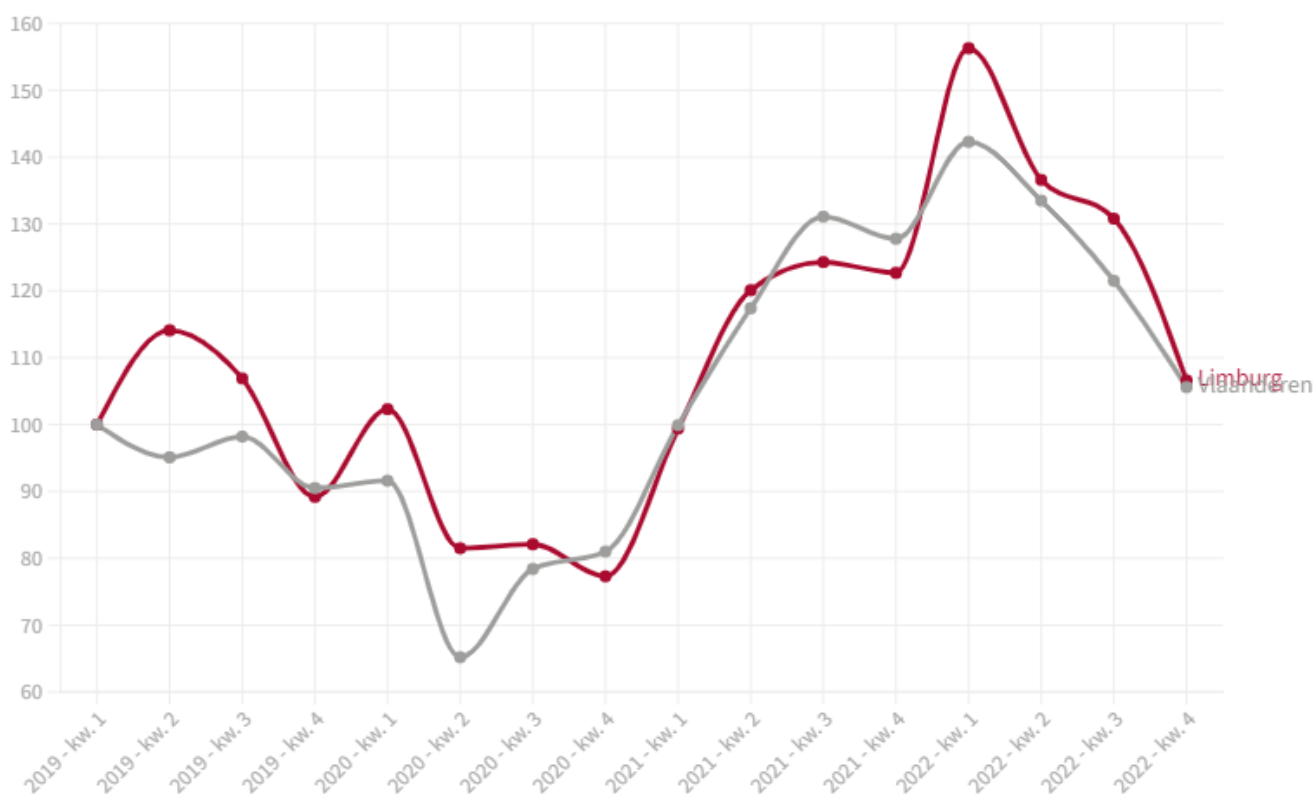
Vacatures

Ontvangen vacatures

Piek in het begin van het jaar, terugval op het einde

De VDAB ontving in 2022 in Limburg een recordaantal van 43.323 vacatures. Dat zijn er 13,7% meer dan in 2021. Die stijging is grotendeels toe te schrijven aan de piek aan ontvangen vacatures die in het 1e kwartaal van 2022 werd bereikt (zie grafiek 1 en 2). In de kwartalen 2 en 3 was er in Limburg nog steeds sprake van een lichte toename, maar in het 4e kwartaal komt daar een einde aan (-13,1% t.o.v. 4e kwartaal 2021). In Vlaanderen werd de toename van het aantal ontvangen vacatures al in het 3e kwartaal van 2022 een halt toegeeroepen. Ook in het 4e kwartaal daalde het Vlaamse aantal vacatures vrij fors t.o.v. een jaar eerder (-17,4%). Doorheen het hele jaar was de evolutie van het aantal ontvangen vacatures in Limburg gunstiger dan in Vlaanderen, wat zich duidelijk weerspiegelt in de jaar-op-jaarvergelijking tussen 2021 en 2022: Limburg +13,7%; Vlaanderen +5,6%.

Evolutie ontvangen vacatures (indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: VDAB. Verwerking: POM Limburg

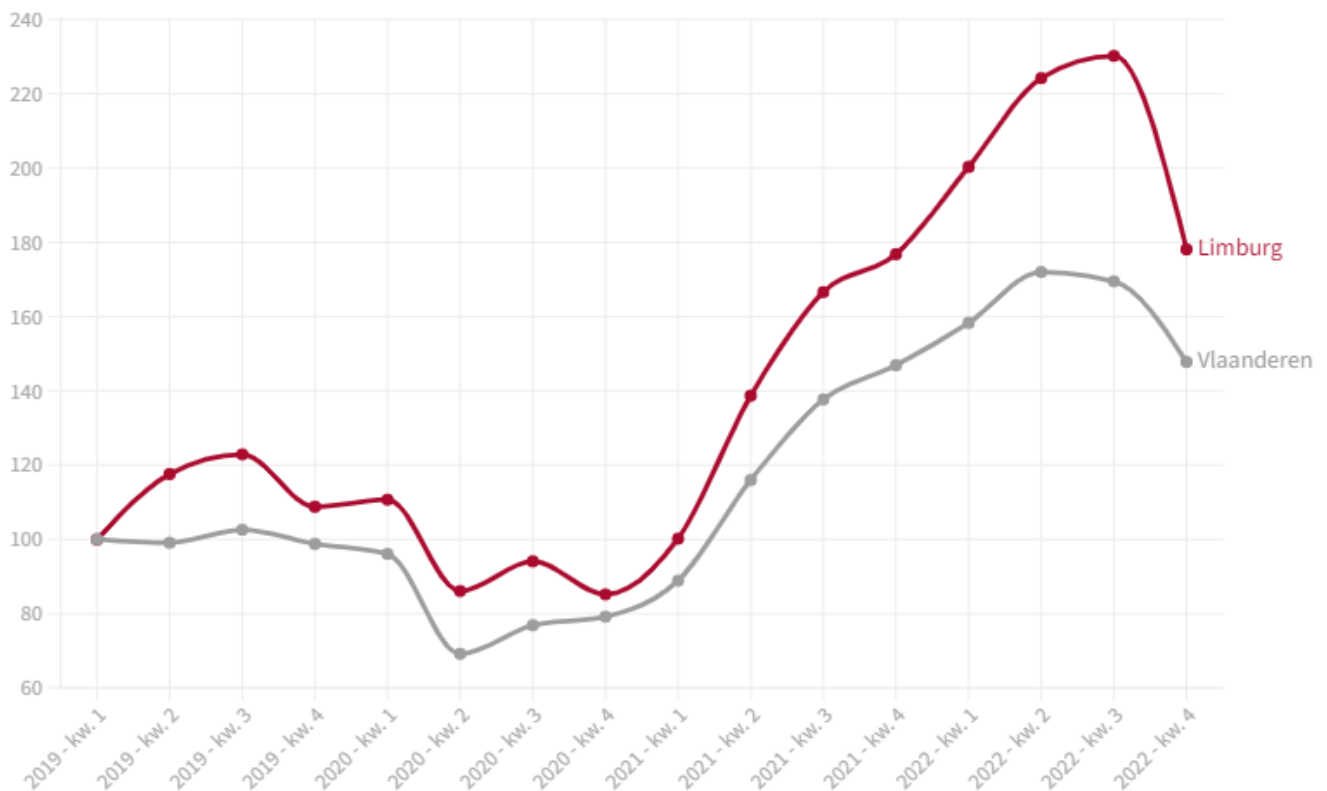
Openstaande vacatures

Arbeidsmarktkrapte zorgt voor recordaantal openstaande vacatures

In 2022 stonden er in Limburg elke maand gemiddeld 10.200 vacatures open. Dat is quasi het dubbele van het gemiddeld aantal openstaande vacatures in 2019 en 2020. In vergelijking met 2021 betreft het een toename met 43,0%. Ook in Vlaanderen nam hun aantal op een jaar tijd gevoelig toe (+32,3%). Logischerwijze volgt het aantal openstaande vacatures met enige vertraging de trend van het aantal ontvangen vacatures. Ook hier zien we dat de toename zich vooral in de eerste jaarhelft van 2022 situeert. Op het einde van het jaar lijkt er zowel in Limburg als in Vlaanderen eerder sprake van een status quo in vergelijking met dezelfde periode in 2021. Het niet kunnen invullen van de vacatures zet een rem op de verdere groei van heel wat bedrijven. Vanuit macro-economisch standpunt betekent dit echter dat het goed gaat met de economie, er zijn immers veel jobs en weinig werkzoekenden zonder werk.

Evolutie openstaande vacatures

(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: VDAB. Verwerking: POM Limburg

Werkzoekenden

Werkzoekenden zonder werk

Limburg is de Vlaamse provincie met de sterkste daling van de werkloosheid (bis)

Net iets meer dan een gemiddelde van 23.000 Limburgers stonden in 2022 bij de VDAB ingeschreven als 'werkzoekende zonder werk'. Dat zijn er 9,3% minder dan in 2021 en zelfs 20% minder dan in 2020. Limburg doet het telkens beter dan het Vlaams gemiddelde (-7,9% t.o.v. 2021 en -16,8% t.o.v. 2020). Al voor het 2e jaar op rij laat Limburg van alle Vlaamse provincies de sterkste daling van de werkloosheid optekenen. Bovendien wist Limburg de toename van het aantal werkzoekenden zonder werk in het 1e coronajaar 2020 iets beter te beperken dan gemiddeld in Vlaanderen. Ook eind 2022 doet Limburg het nog steeds beter dan de rest van Vlaanderen. In het vierde kwartaal van afgelopen jaar daalde het aantal werkzoekenden zonder werk in Limburg met 2,4% t.o.v. het laatste kwartaal van 2021, terwijl er gemiddeld in Vlaanderen sprake was van een status quo (+0,1%). Sinds begin dit jaar lijkt er ook in Limburg echter een einde te komen aan de maandenlange daling van de werkloosheidscijfers (zie grafiek 3).

Evolutie werkzoekenden zonder werk

(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

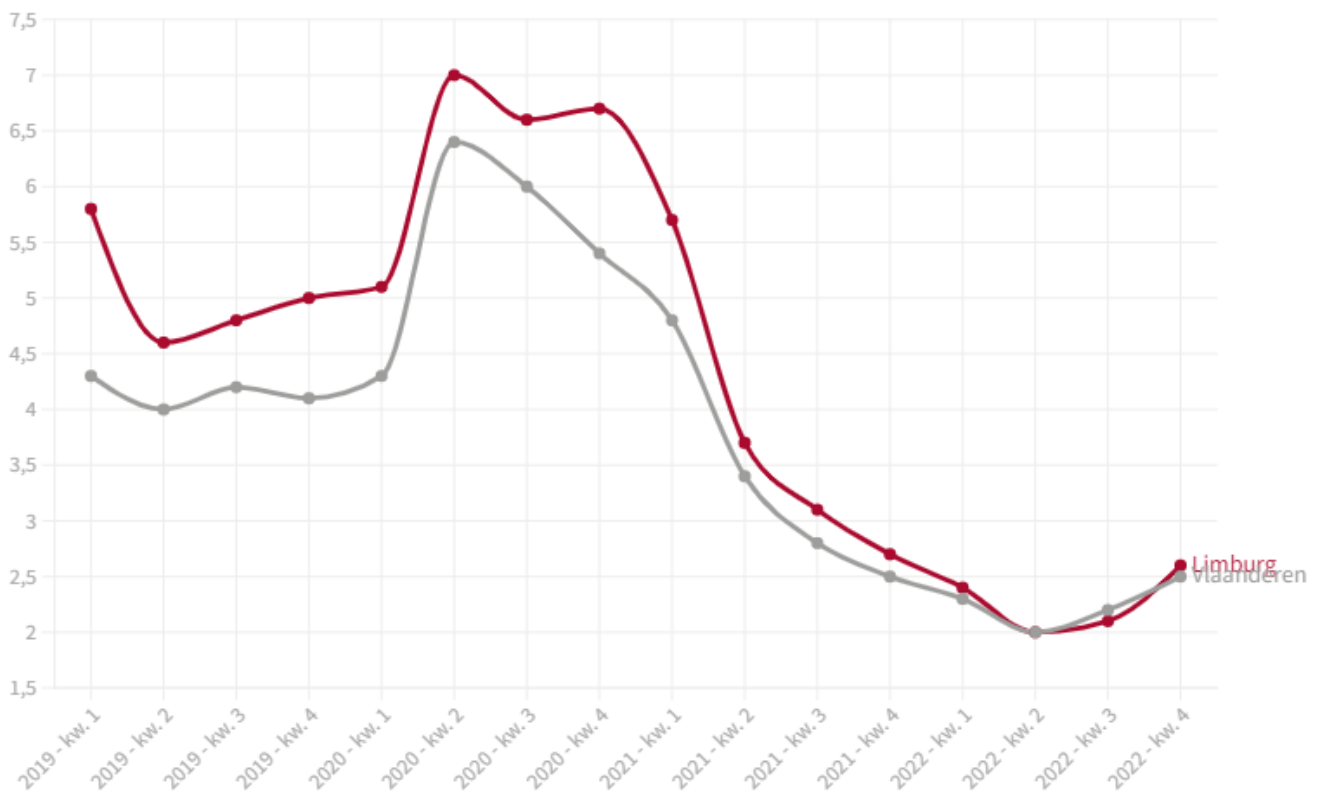
Bron: VDAB. Verwerking: POM Limburg

Spanningsgraad

Arbeidsmarktkrapte groter probleem dan geopolitieke spanningen?

2022 zal de geschiedenisboeken ingaan als het jaar waarin de oorlog in Oekraïne uitbrak en waarin de inflatie torenhoge pieken bereikte. Maar voor heel wat bedrijven was het grootste probleem misschien wel de ongeziene krapte op de arbeidsmarkt. De moeizame zoektocht naar nieuwe werknemers zette voor menig bedrijf een rem op hun verdere groei. Het aanbod aan kandidaten onder de werkzoekenden zonder werk daalde naar een absoluut laagtepunt, terwijl het aantal vacatures niet was bij te houden. Het logische gevolg is dat de vijver wel heel klein is geworden. Per openstaande vacature waren er in 2022 in Limburg gemiddeld slechts 2,3 werkzoekenden zonder werk, het laagste jaargemiddelde ooit gemeten. In 2021 waren er dat gemiddeld nog 3,6 en in 2020 zelfs nog 6,3.

Evolutie spanningsgraad (werkzoekenden zonder werk per openstaande vacature)

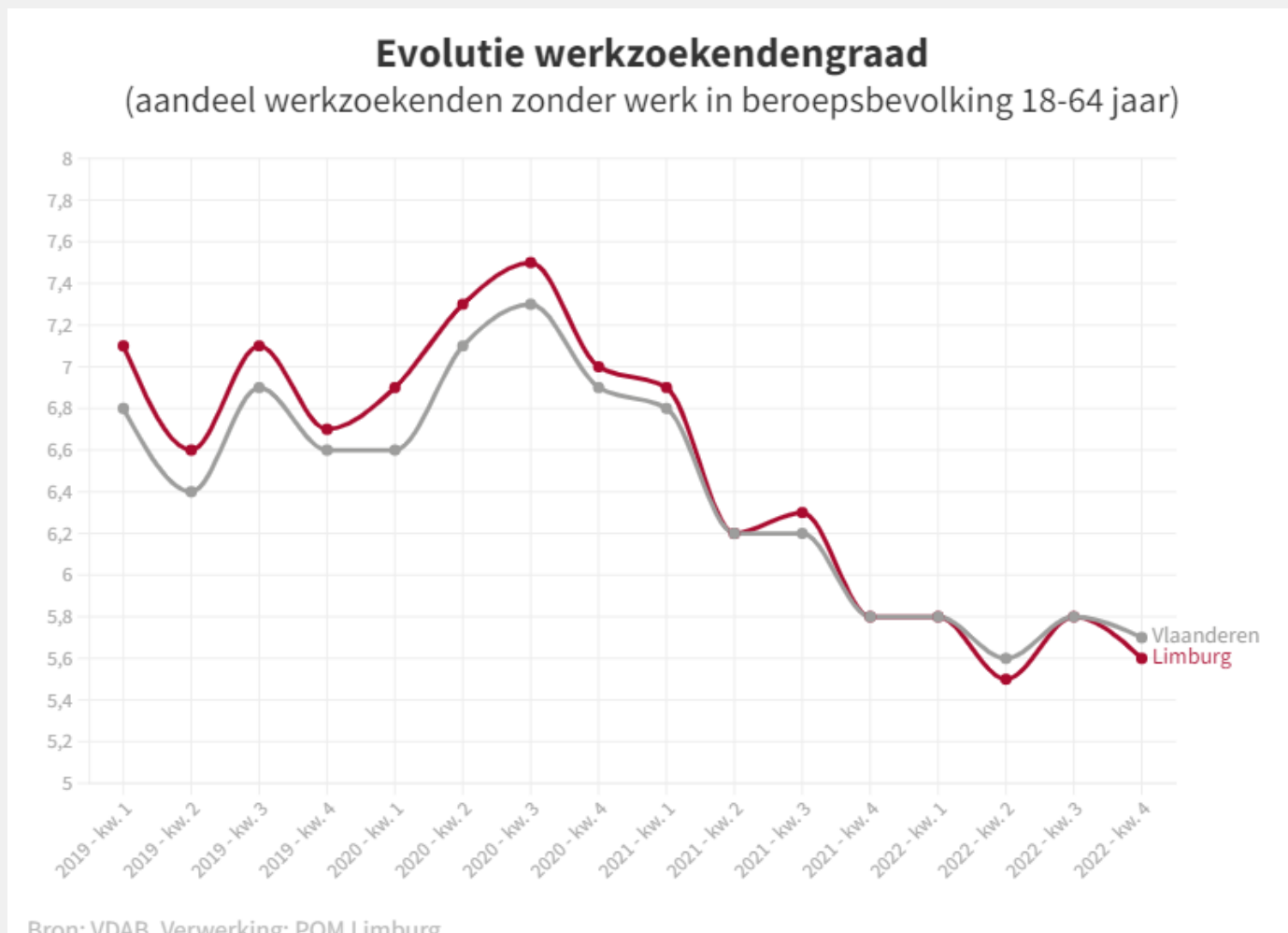

Bron: VDAB. Verwerking: POM Limburg

Werkzoekendengraad

Werkloosheidskloof tussen Limburg en Vlaanderen is gedicht

Al jaren kende Limburg verhoudingsgewijs meer werkzoekenden zonder werk onder de beroepsbevolking dan gemiddeld in Vlaanderen. Net na de sluiting van Ford Genk begin 2015 liep het verschil zelfs op tot meer dan 1 procentpunt. Sindsdien heeft Limburg de kloof echter stelselmatig verkleind en in 2022 lijkt de kloof helemaal gedicht. In elk kwartaal van afgelopen jaar heeft Limburg immers dezelfde of een iets lagere werkzoekendengraad als Vlaanderen. Over het hele jaar beschouwd waren er zowel in Limburg als in Vlaanderen slechts 5,7 werkzoekenden zonder werk per 100 personen in de beroepsbevolking (werkenden en werkzoekenden zonder werk tussen 18 en 65 jaar). Nooit eerder was dat aantal zo laag.

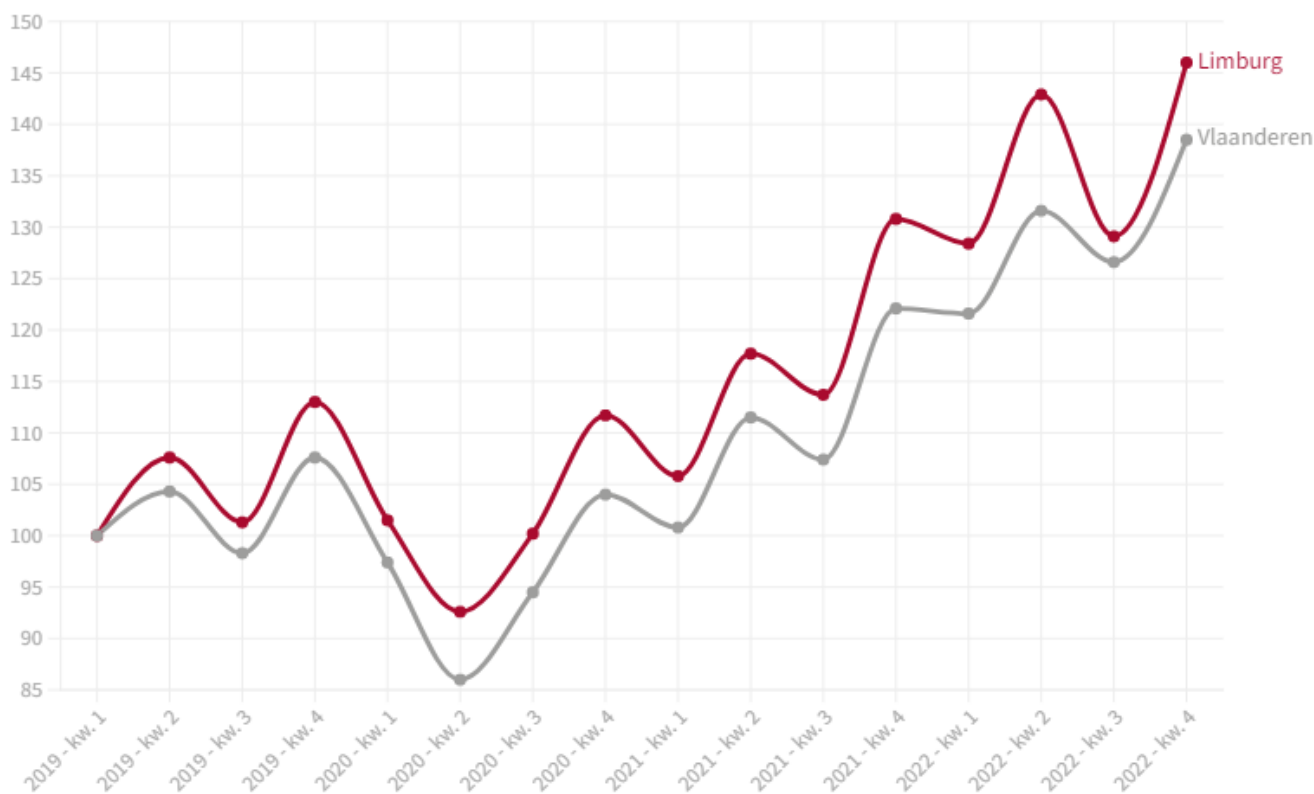
Omzet, uitvoer en investeringen

Omzet

10 miljard euro omzet meer in Limburgse economie

De Limburgse bedrijven realiseerden het afgelopen jaar een gezamenlijke omzet van net geen 70 miljard euro. Dat is maar liefst 10 miljard euro meer dan in 2021. Nooit eerder was die Limburgse omzet zo hoog. Belangrijkste verklaring voor de spectaculaire toename is de hoge inflatie van het voorbije jaar, waardoor de verkoopprijzen sterk gestegen zijn. Het recordcijfer wijst dus niet noodzakelijk op een verhoogde bedrijfsactiviteit, al mogen we aannemen dat ook die toenam. De Limburgse omzet steeg tussen 2021 en 2022 immers met 16,7%, terwijl de totale inflatie in ons land afgelopen jaar steeg met gemiddeld 10,3% (bron: NBB). De stijging van de Limburgse omzet liep de afgelopen 2 jaar nagenoeg gelijk aan die van Vlaanderen. Tussen 2021 en 2022 steeg de omzet van de Limburgse bedrijven dus met 16,7% en die van de Vlaamse met 17,3%. In vergelijking met 2020 lag de omzet afgelopen jaar in Limburg 34,6% hoger en in Vlaanderen 35,7%. Daarbij dient te worden opgemerkt dat de omzet in Limburg tijdens het coronajaar 2020 beter standhield dan gemiddeld in Vlaanderen (zie grafiek 2), waardoor de evolutie op langere termijn in Limburg nog net iets gunstiger is (grafiek 1).

Evolutie van de omzet
(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

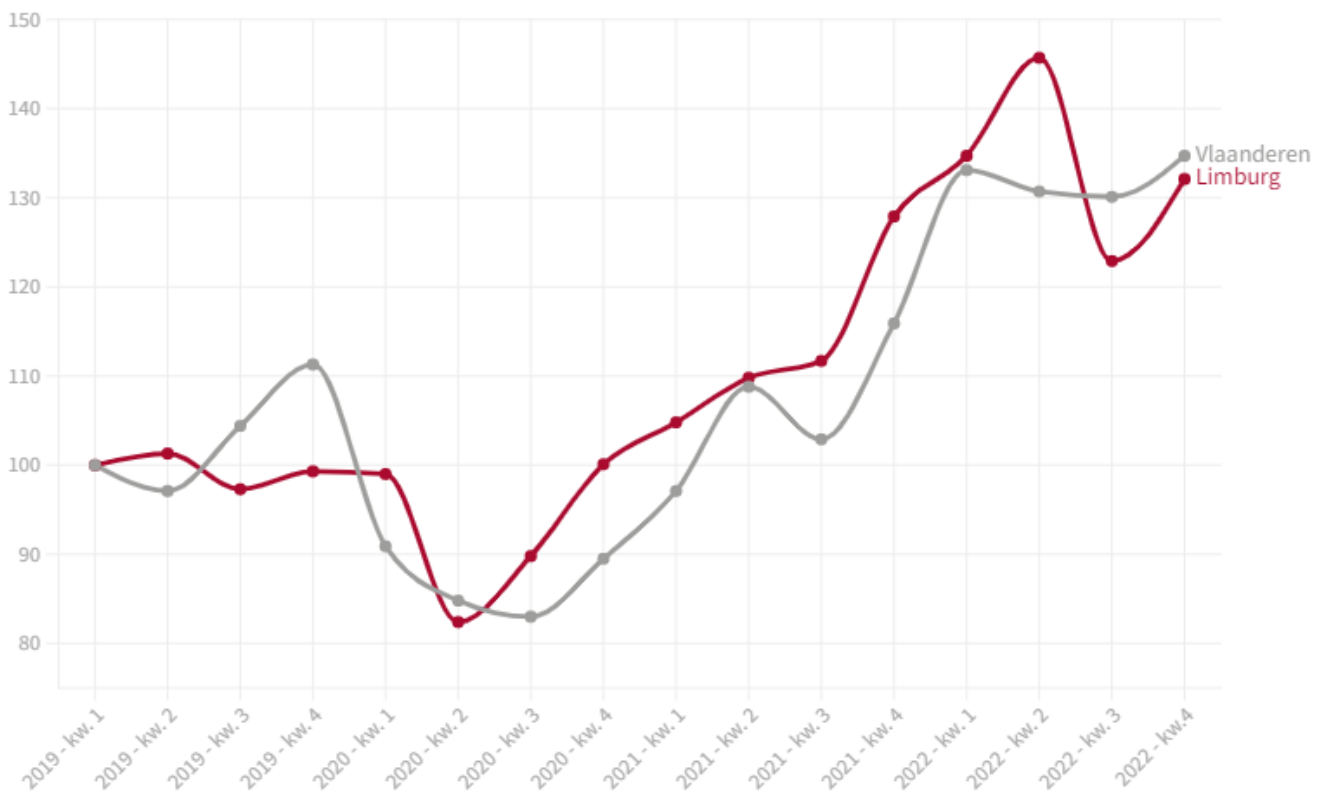
Bron: Statbel. Verwerking: POM Limburg

Uitvoer

Limburgse export stijgt naar recordniveau, maar aan trager tempo dan de Vlaamse

De hoge inflatie had ook een impact op de waarde van geëxporteerde goederen en diensten. Mede hierdoor kwam de exportwaarde van de Limburgse bedrijven in 2022 uit op een recordbedrag van 22 miljard euro, ruim 3,3 miljard euro meer dan een jaar eerder. In procenten uitgedrukt gaat het om een toename met 17,9%. Daarmee scoort Limburg minder goed dan het Vlaamse gemiddelde, waar de export steeg met 24,5%. Enkel in het 2e kwartaal presteerde Limburg merkkelijk beter dan Vlaanderen. In de overige kwartalen van 2022 bleef Limburg vrij ver achter de gemiddelde Vlaamse stijging. Ook zo in het laatste kwartaal toen er in Limburg sprake was van een stijging van de exportwaarde met 3,3% t.o.v. het 4e kwartaal van 2021, terwijl de groei in Vlaanderen opliep tot 16,3%.

Evolutie van de uitvoer (indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

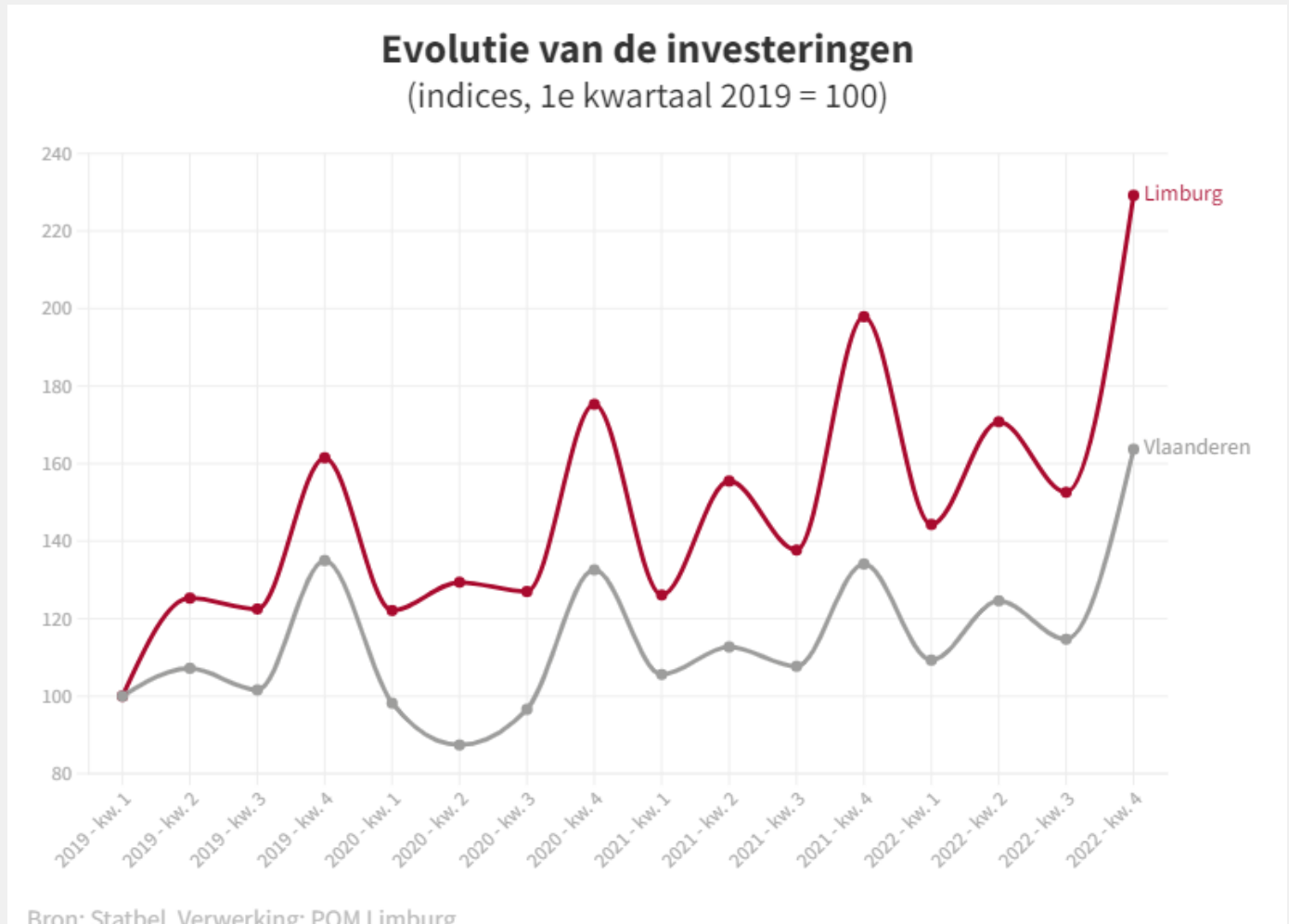

Bron: Statbel. Verwerking: POM Limburg

Investerings

Limburgse investeringen stijgen op jaarbasis al 9 jaar op rij

Nog een record dat het afgelopen jaar sneuvelde zijn de investeringen door bedrijven, zowel op Limburgs niveau als op Vlaams. De Limburgse bedrijven investeerden in 2022 voor een totale waarde van 3,5 miljard euro, ofwel 12,9% meer dan het vorige record dat dateert uit 2021. In Vlaanderen gaat het om een waarde van 28,5 miljard euro, 11,4% meer dan in 2021. Het is al het 6e jaar op rij dat de investeringen in Limburg op jaarbasis sterker stijgen dan die in Vlaanderen. Bovendien is het al van 2013 geleden dat er op jaarbasis in Limburg nog sprake was van een daling van de investeringen. In Vlaanderen was dat in 2020 nog het geval.

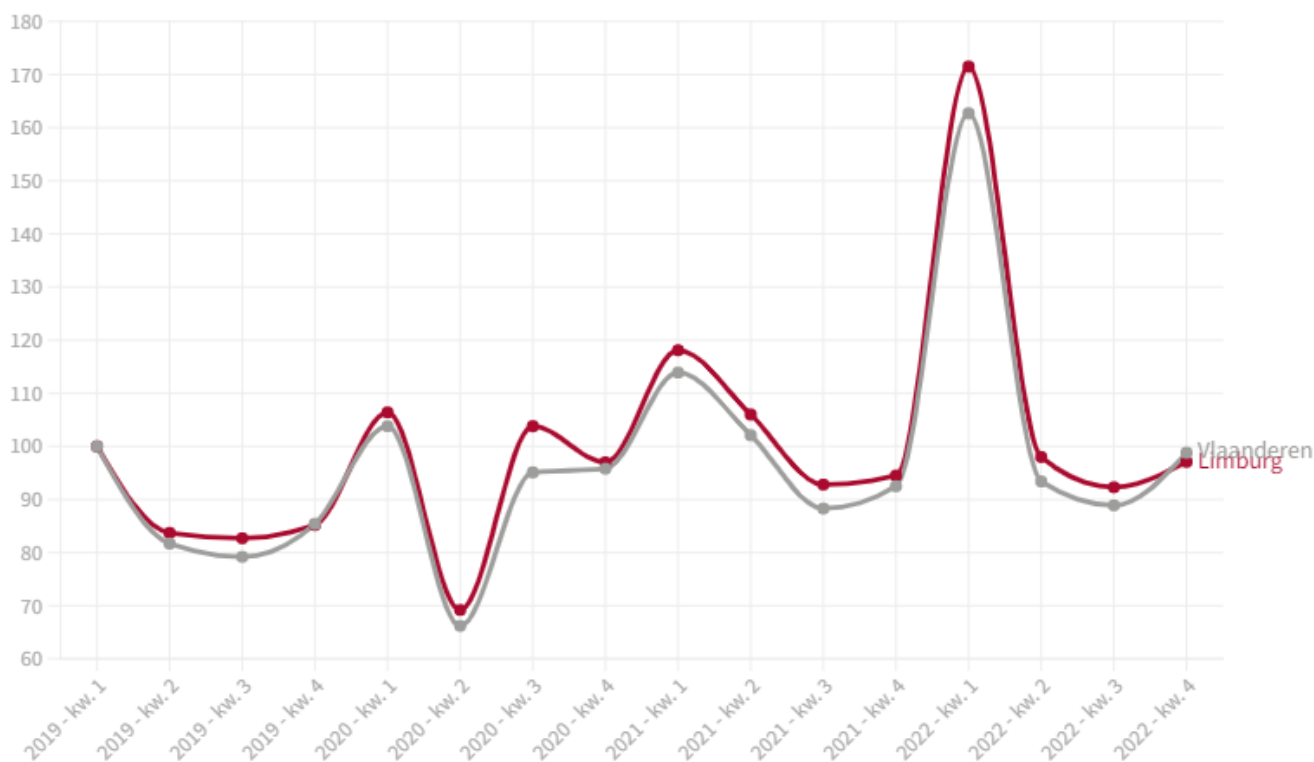

Starters

Vertekend beeld van het aantal starters

Begin 2022 werd de btw-plicht ingevoerd voor een groot aantal medische en paramedische (zelfstandige) beroepsbeoefenaars. Dit zorgde ervoor dat er begin dat jaar in de statistieken heel wat 'starters' bijkwamen, die eigenlijk al jarenlang actief zijn. Hierdoor zijn de cijfers voor het 1e kwartaal, en dus ook voor het hele jaar, sterk vertekend. Zo waren er het afgelopen jaar op papier 11.006 starters in Limburg, 11,6% meer dan in 2021 (Vlaanderen: +11,9%). Een correcter beeld van de evolutie van de starters in 2022 verkrijgen we door enkel de laatste 3 kwartalen in acht te nemen. Daarin zien we een kleine achteruitgang van het aantal starters t.o.v. de laatste 3 kwartalen van 2021. In Limburg waren er 2,0% minder starters, in Vlaanderen 0,6% minder.

Evolutie aantal starters
(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg • Door een wetwijziging werden verschillende (para-)medische beroepen vanaf begin 2022 btw-plichtig, wat een belangrijke verklaring is voor de sterke stijging in het 1e kwartaal van 2022.

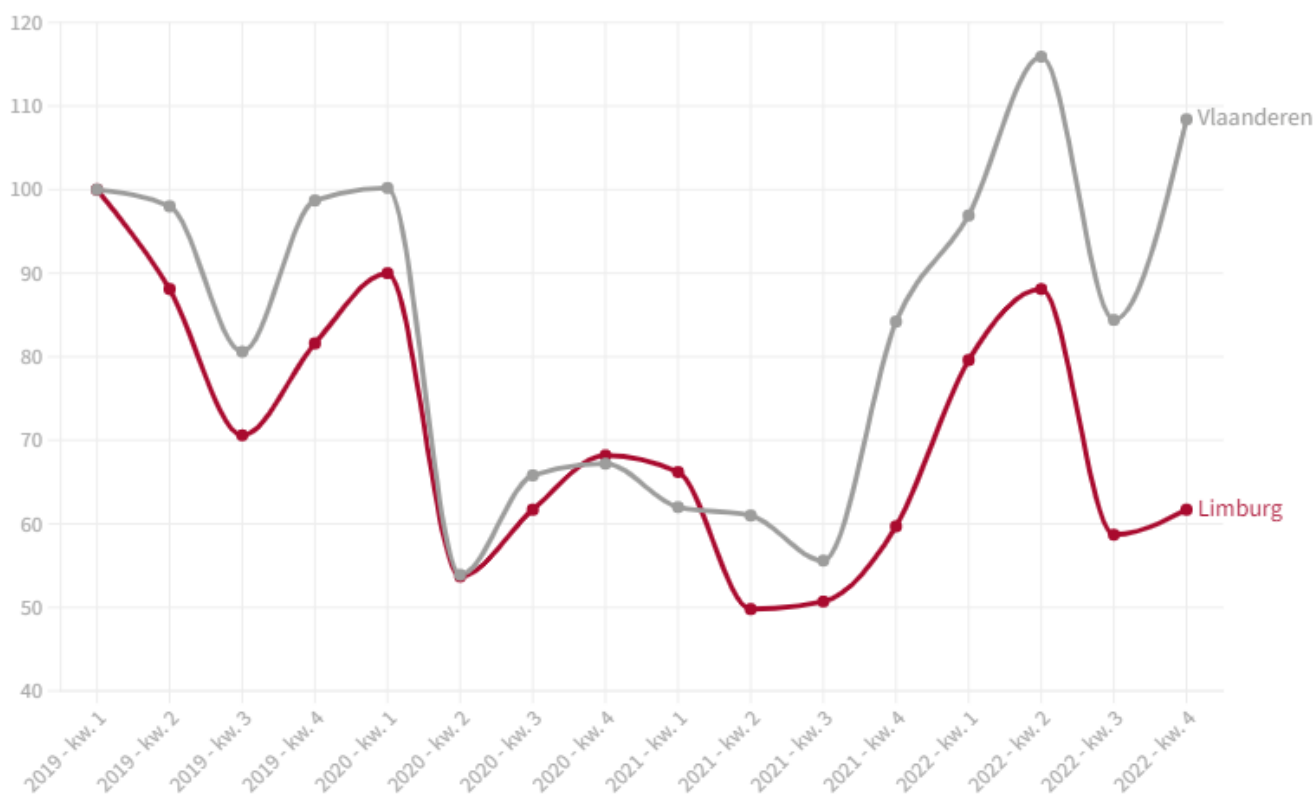

Faillissementen

Een kwart meer faillissementen in Limburg

Voor in totaal 579 Limburgse ondernemingen werd in 2022 het faillissement uitgesproken. Dat zijn er ruim een kwart (27,3%) meer dan in 2021, toen bedrijven omwille van corona door overheidswege nog deels beschermd werden tegen een faillissement. Een vrij sterke stijging dus, maar toch ligt het aantal nog steeds onder dat van 2019, voor corona. Bovendien doet Limburg het beduidend beter dan Vlaanderen, waar het aantal faillissementen het afgelopen jaar ruim de helft (54,3%) hoger lag dan in 2021. Met 5.287 Vlaamse faillissementen in 2022 werd ook het niveau van 2019 ruimschoots overschreden. Door het verschillende tempo van toename is het aandeel van Limburg in het totaal aantal faillissementen in Vlaanderen gedaald van 13,3% in 2021 naar 11,0% in 2022. Ter vergelijking, het aandeel van Limburg in het totaal aantal ondernemingen in Vlaanderen bedroeg vorig jaar 12,6%.

Evolutie aantal faillissementen (indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: Statbel. Verwerking: POM Limburg

Bouwvergunningen

Nieuwbouwwoningen

Laagste aantal nieuwbouwvergunningen van de afgelopen 5 jaar

In 2022 werden 5.588 bouwvergunningen afgeleverd voor nieuwbouwwoningen in Limburg. Dat is het laagste aantal sinds 2017. In vergelijking met 2021 gaat het om een daling met 15,0%. Ook in Vlaanderen neemt dit aantal af (-8,4%), zij het in iets beperktere mate dan in Limburg. Belangrijkste redenen voor de verminderde bouwlust zijn de fors stijgende rente, de duurdere grond- en materiaalprijzen en het onzekere economisch klimaat. Vooral in de 2e jaarhelft van vorig jaar verliezen de nieuwbouwvergunningen fors terrein.

Evolutie aantal woningen in de goedgekeurde bouwvergunningen voor nieuwbouw

(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: Stathel. Verwerking: DOM Limburg

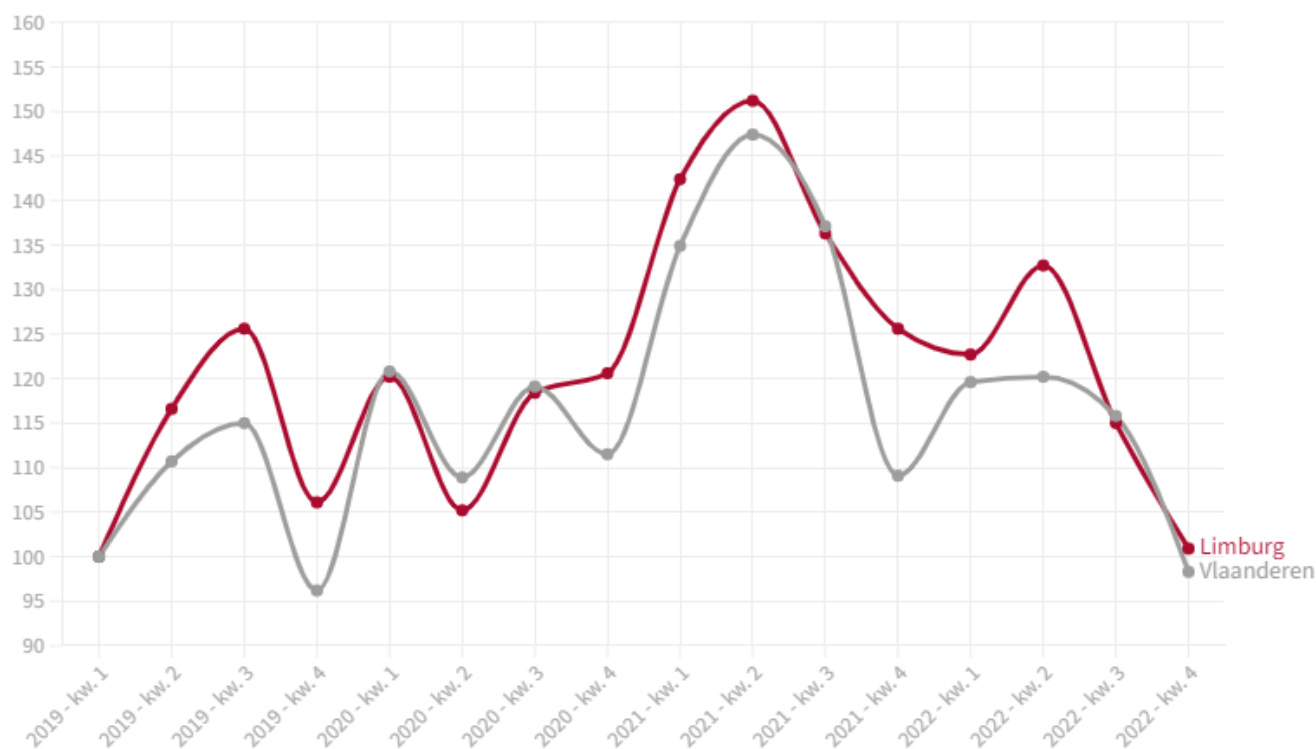
Renovatie woongebouwen

Stijgende rente doet ook renovatie kelderen

Net als de residentiële nieuwbouw heeft ook de renovatie van woningen te lijden onder de stijgende rente en de hogere materiaalprijzen. T.o.v. 2021 werden er vorig jaar in Limburg 15,2% en in Vlaanderen 14,1% minder renovatievergunningen goedgekeurd. Hierbij dient evenwel te worden opgemerkt dat 2021 een absoluut topjaar was voor wat betreft woningrenovatie. In vergelijking met de jaren 2020 en 2019 blijkt immers dat er in 2022 net iets meer renovatievergunningen werden afgeleverd in Limburg. Vlaanderen bleef het afgelopen jaar iets onder het niveau van 2020 maar vrij ver boven dat van 2019.

Evolutie aantal goedgekeurde bouwvergunningen voor renovatie van woongebouwen

(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: Stathel. Verwerking: DOM Limburg

Niet-woongebouwen

Niet-residentiële bouw vooral in 4e kwartaal in verval

In navolging van de nieuwbouw- en renovatievergunningen voor woningen konden ook de vergunningen voor niet-woongebouwen (bouw en renovatie) het niveau van 2021 niet evenaren, laat staan overtreffen. Vooral in het laatste kwartaal van vorig jaar was het verschil met een jaar eerder groot. En dan vooral in Limburg waar eind 2022 liefst 29,0% minder niet-residentiële bouwvergunningen werden afgeleverd dan eind 2021. In Vlaanderen bedroeg de daling 13,4%. Op jaarbasis houden Limburg en Vlaanderen elkaar in evenwicht in het verlies. De niet-residentiële bouwvergunningen lagen in 2022 in Limburg 9,2% en in Vlaanderen 9,5% lager dan in 2021.

Evolutie aantal goedgekeurde bouwvergunningen voor niet-woongebouwen

(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

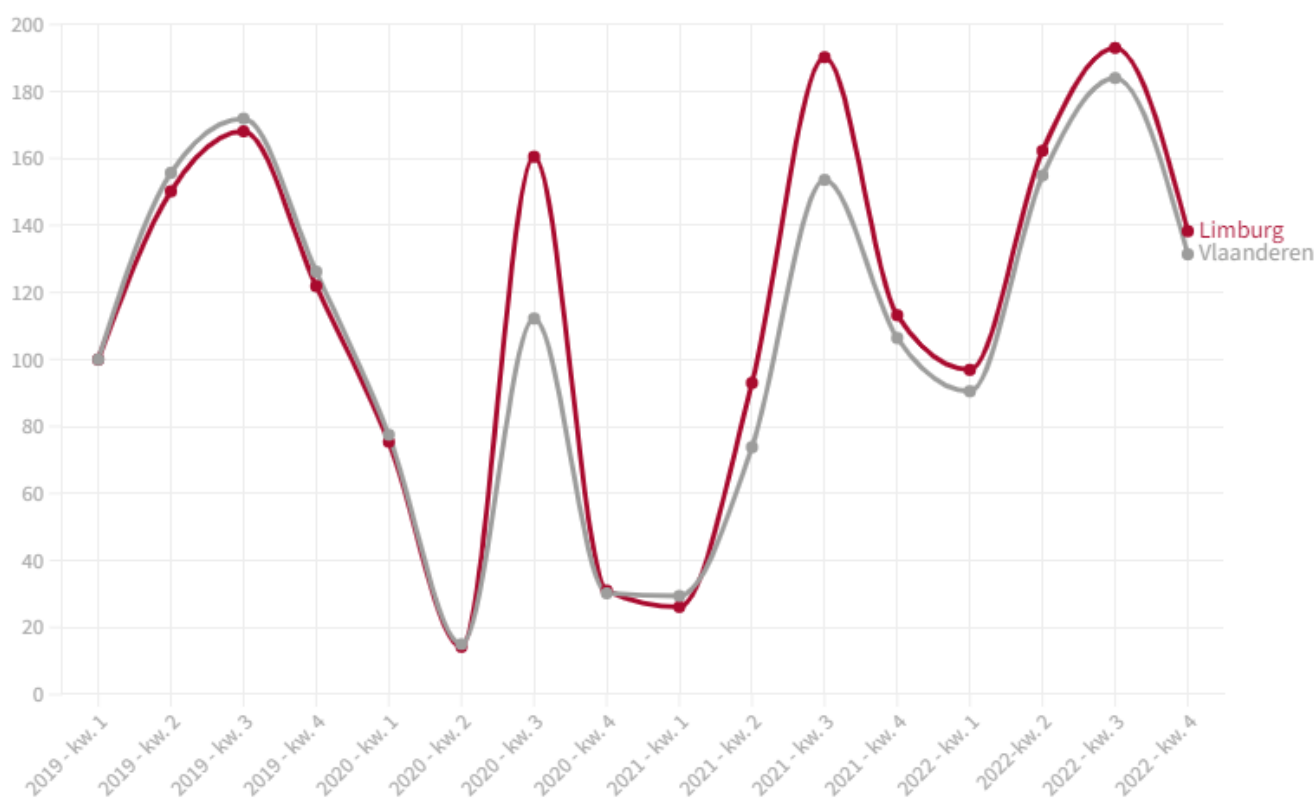
Toeristische aankomsten en overnachtingen

Toeristische aankomsten

Recordjaar voor het Limburgse toerisme

Meer dan 1,5 miljoen toeristen arriveerden afgelopen jaar bij een Limburgse logiesverstreker en verbleven er minstens 1 nacht. Nooit eerder vonden zoveel toeristen de weg naar onze provincie. In vergelijking met 2021, toen het toerisme vooral in de eerste jaarhelft nog getroffen werd door corona, gaat het om een stijging met 39,8%. In Vlaanderen is de toename nog sterker (+54,4%). Het Limburgse toerisme heeft zich snel hersteld van de dreun die corona uitdeelde, want het aantal toeristische aankomsten van voor corona (2019) werd vorig jaar vlot overschreden (+9,3%). Ook in Vlaanderen was dat het geval, maar weliswaar iets nipper (+1,3%).

Evolutie aantal toeristische aankomsten
(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

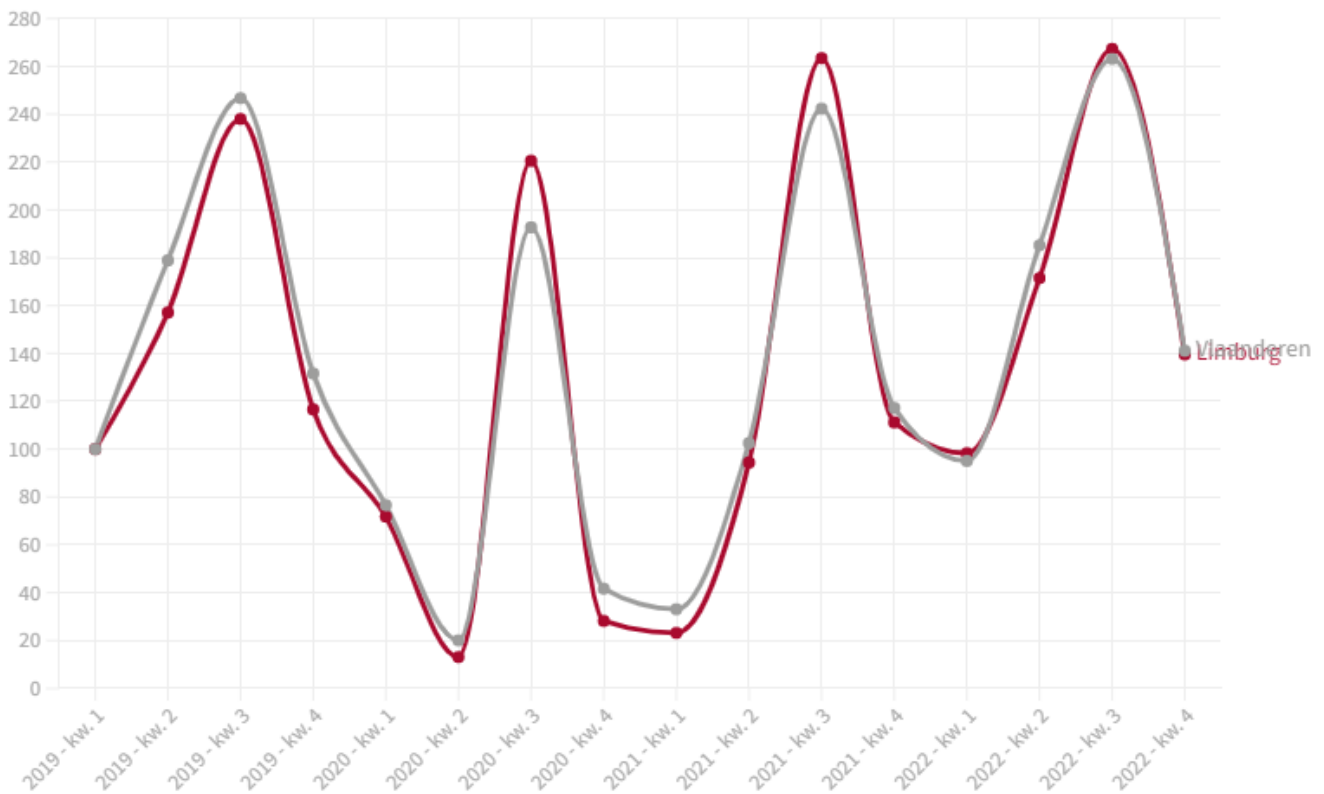
Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg

Toeristische overnachtingen

Ruim 10% meer toeristische overnachtingen in Limburg dan vorig record

In totaal telden de Limburgse logiesverstrekkers bijna 5 miljoen toeristische overnachtingen in 2022, een absoluut record! Het vorige record uit 2019 werd zelfs met 10,6% overschreden ofwel zo'n 470.000 overnachtingen meer. Het verschil met het deels door corona geteisterde jaar 2021 is nog heel wat groter (+37,5%). Dat is vergelijkbaar met de toename in Vlaanderen (+38,2%). Maar in de vergelijking tussen 2019 en 2022 scoort Limburg (+10,6%) aanzienlijk beter dan Vlaanderen (+4,2%). Hierdoor is en blijft Limburg binnen Vlaanderen een bijzonder aantrekkelijke toeristische trekpleister. Van alle toeristische overnachtingen in Vlaanderen vorig jaar situeerde 17,8% zich in Limburg.

Evolutie aantal toeristische overnachtingen
(indices, 1e kwartaal 2019 = 100)

Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg

Conjunctuurcurven Nationale Bank

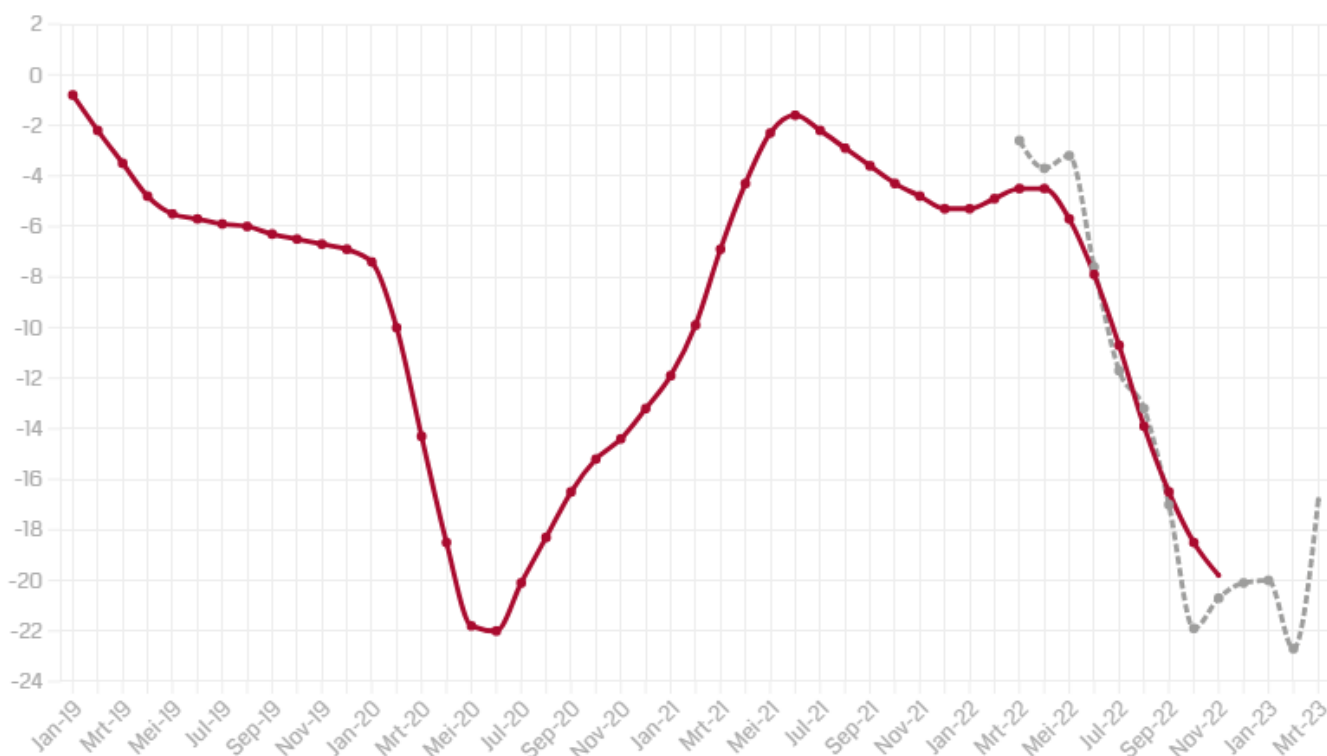
Limburgs ondernemersvertrouwen ver zoek in 2022

De Limburgse conjunctuurcurve die het ondernemersvertrouwen weergeeft, vertoonde in 2022 een bijna loodrechte lijn naar beneden. Vooral vanaf april vorig jaar ging het hard, van een score van -4,5 naar -19,8 in november. De energiecrisis, hoge inflatie, materialentekorten, arbeidsmarktkrapte en geopolitieke spanningen zorgden duidelijk voor economische onrust bij de Limburgse ondernemers. Niet alleen in Limburg overigens, ook in Vlaanderen en België ging de curve pijlsnel naar beneden, al zakte die daar niet zo ver onder nul als in Limburg. Sinds eind vorig jaar lijkt er stilaan een einde te komen aan het tanende ondernemersvertrouwen en vertonen de bruto curves terug een stijgende beweging.

Op sectorniveau liepen de curves niet overal gelijk. Bij de industrie was dat wel zo, daar volgde het ondernemersvertrouwen nagenoeg identiek de algemene Limburgse conjunctuurcurve. De curve van de bouw ging begin 2022 nog vrij fors omhoog om vervolgens tussen april en augustus diep weg te zakken. Het vertrouwen bij de Limburgers bouwondernemers leek zich echter sneller te herstellen dan gemiddeld, want vanaf september ging de curve opnieuw omhoog. Hoewel ook de curve van de handel een neerwaartse beweging vertoonde in 2022, leek het ondernemersvertrouwen hier nog redelijk stand te houden. Het grootste deel van het jaar lag het vertrouwen bij de Limburgse handelaars hoger dan voor corona. Bij de dienstverlenende bedrijven was er begin 2022 nog wel even hoop op een mooie economische toekomst, maar dat bleek al snel ijdele hoop want tijdens de rest van het jaar zakte het ondernemersvertrouwen diep weg onder nul. De dienstverlenende bedrijven en de handel zijn de 2 sectoren waar het ondernemersvertrouwen eind 2022 het verst onder nul zat.

Globale conjunctuurcurve Limburg

■ bruto ■ afgevlakt

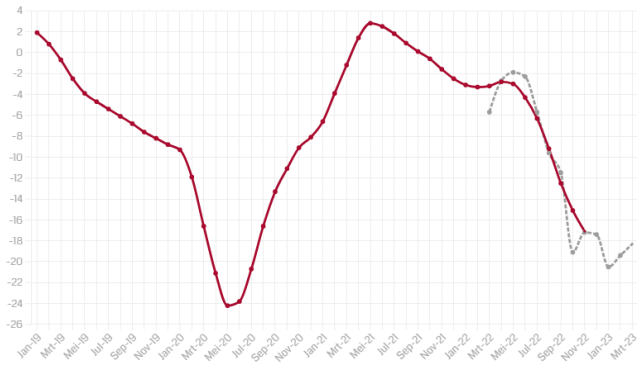

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Sectorale conjunctuurcurven Limburg

Industrie

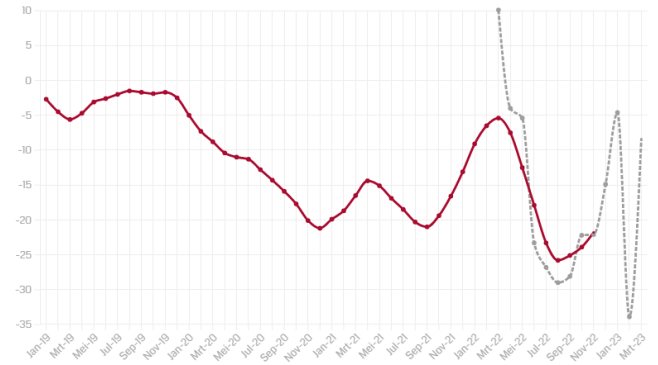
bruto afgevlakt

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Bouw

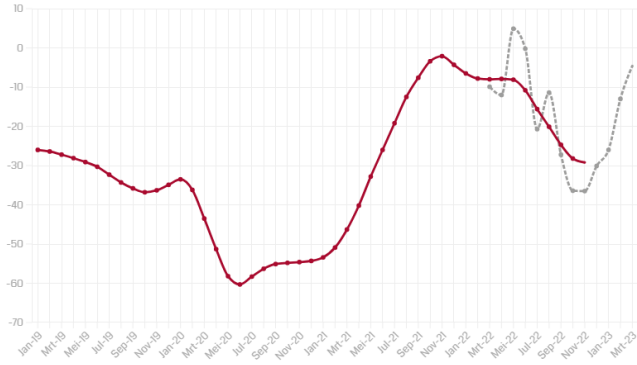
bruto afgevlakt

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Handel

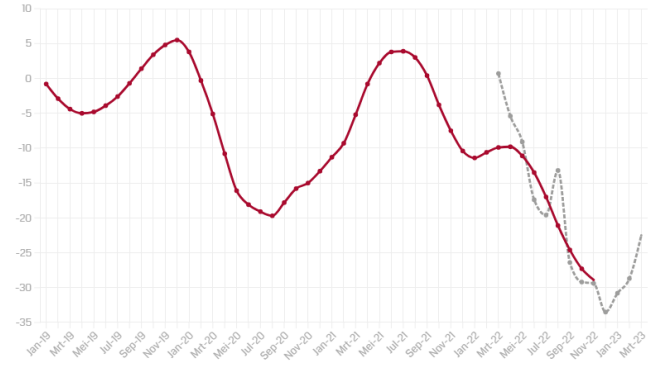
bruto afgevlakt

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Dienstverlening aan bedrijven

bruto afgevlakt

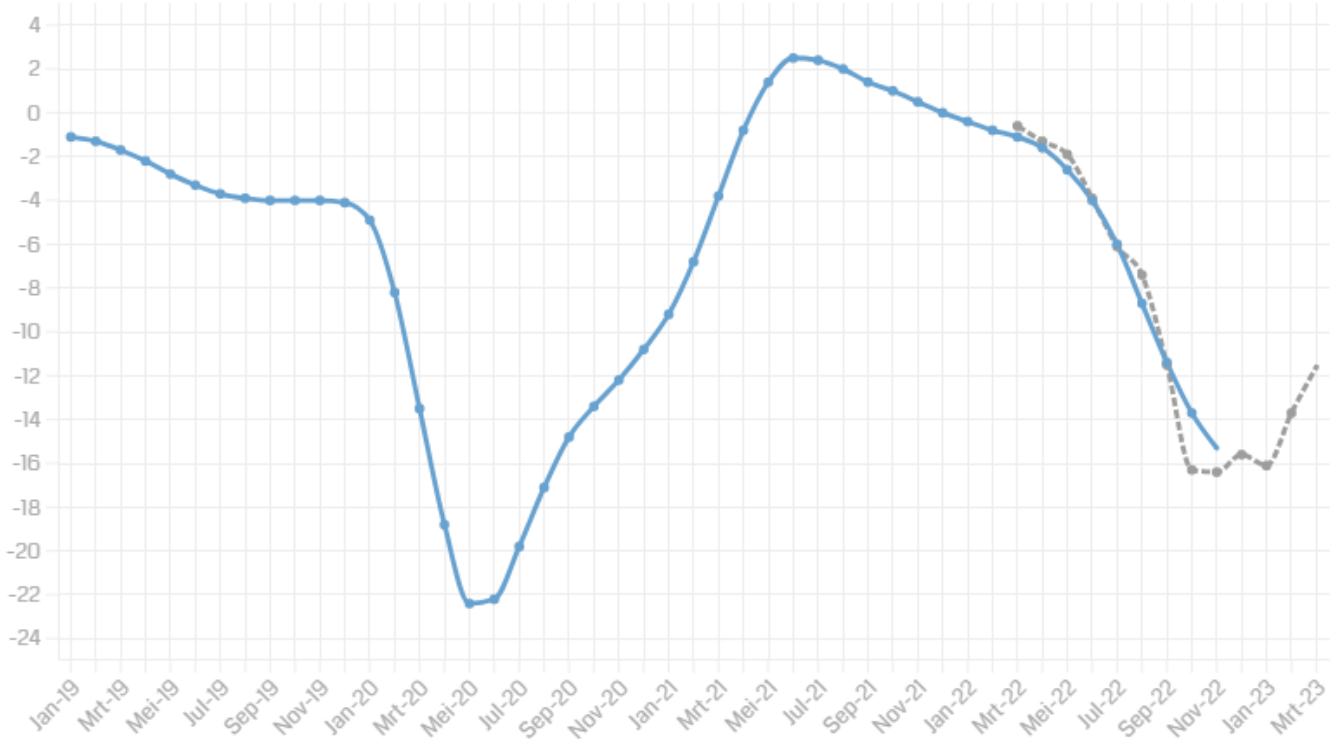

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

□

Globale conjunctuurcurve Vlaanderen

bruto afgevlakt

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Globale conjunctuurcurve België

bruto afgevlakt

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Duiding, bronvermelding & colofon

Duiding

De Limburgradar van POM Limburg brengt op kwartaalbasis de evolutie van de economische activiteit in de provincie Limburg in kaart. Deze conjunctuurnota bevat een aantal bewust gekozen indicatoren die geselecteerd werden op basis van hun relevantie voor de socio-economische ontwikkeling van de provincie en op basis van hun beschikbaarheid op kwartaalbasis. In de Limburgradar doet POM Limburg enkel een beroep op officiële cijfers die door erkende instanties worden vrijgegeven. De Limburgradar geeft de resultaten weer van het afgelopen kwartaal en doet geen voorspellingen over de te verwachten socio-economische evolutie.

De Limburgradar verschijnt vier keer per jaar en wordt telkens aangekondigd via een nieuwsbrief. U kan zich abonneren op deze nieuwsbrief door uw gegevens aan ons te bezorgen via [dit contactformulier](#).

Meer gedetailleerd socio-economisch cijfermateriaal voor Limburg en haar gemeenten kan u terugvinden op de website www.pomlimburg.be (rubriek 'Cijfers & Analyses').

Bronvermeldingen

POM = Provinciale OntwikkelingsMaatschappij

RSZ = Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

RVA = Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

VDAB = Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Statbel = Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

NBB = Nationale Bank van België

Colofon

De Limburgradar is een uitgave van:

POM Limburg

Corda Campus Gebouw 6B – Kempische Steenweg 303 bus

101 – 3500 Hasselt

Tel. **011 300 100**

info@pomlimburg.be

www.pomlimburg.be

Methodologische noten

Loontrekkenden

De “Snelle Ramingen van de tewerkgestelde werknemers naar woonplaats” van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) omvatten de werknemers die moeten aangegeven worden aan de RSZ (inclusief het vroegere RSZPPO voor de plaatselijke en provinciale overheden). Aangezien in de betrokken regio's de overgrote meerderheid werkt in de regio waar ze woont, wordt met deze snelle ramingen naar woonplaats een representatieve indicatie verkregen over de evolutie van de bezoldigde tewerkstelling.

Tijdelijke werkloosheid

Het verleden heeft aangetoond dat de tijdelijke werkloosheid een goede voorspeller is wat betreft de toekomstige evolutie van de werkgelegenheid. Er bestaat een negatief verband tussen de twee. Wanneer de tijdelijke werkloosheid daalt, stijgt de werkgelegenheid, en vice versa. Een tijdelijk werkloze is een werkloze die door een arbeidsovereenkomst is verbonden waarvan de uitvoering tijdelijk, geheel of gedeeltelijk, geschorst is. Een werknemer kan tijdelijk werkloos gesteld worden wegens economische oorzaken, technische stoornis, slecht weer, overmacht, collectieve jaarlijkse vakantie, staking of lock-out.

De RVA heeft tijdens de coronaperiode haar vast aanbod van statistieken over tijdelijke werkloosheid opgeschort. In plaats daarvan worden van maart 2020 tot en met juni 2022 enkel cijfers gepubliceerd over tijdelijke werkloosheid als gevolg van de coronapandemie.

Vacatures

Het betreft hier de vacatures uit het Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendopdrachten (NECzU) die rechtstreeks aan de VDAB gemeld worden.

Werkzoekenden zonder werk

Werkzoekenden zonder werk (wzw) zijn burgers zonder job die VDAB zo snel mogelijk aan duurzaam werk wil helpen. VDAB streeft naar een dalend aantal werkzoekenden zonder werk en een lage werkzoekendengraad. De werkzoekenden zonder werk worden ingedeeld in drie groepen: 'in bemiddeling', 'in opleiding of voortraject' en 'niet inzetbaar op lange termijn'. Diegenen in bemiddeling maken gebruik van de bemiddelende dienstverlening van VDAB online, telefonisch of in persoon. Sommigen gaan zelfstandig op zoek naar werk met online dienstverlening, terwijl anderen geholpen worden door sectorale teams of intensieve dienstverlening krijgen waar meer tijd over gaat.

De werkzoekendengraad is het aandeel van de wzw in de totale beroepsbevolking (werkenden en wzw) tussen 18 en 65 jaar.

Omzet, uitvoer en investeringen

Algemeen: het betreft hier de gegevens over de omzet, uitvoer en investeringen volgens de btw-aangiften. De beschouwde sectoren worden gedefinieerd als de secties B tot en met J en M,N,R en S van de nomenclatuur NACE-BEL 2008 (voor meer info: zie www.statbel.fgov.be). Voor de overige sectoren (vooral primaire, financiële en quartaire sector) is de betrouwbaarheid van de gegevens onvoldoende door afwijkende btw-aangiften of forfaitaire regimes. Tevens gebeuren de btw-aangiften volgens de maatschappelijke zetel wat resulteert in een onderschatting van de bedragen voor Limburg. Afgezien van deze tekortkomingen kan via de procentuele evolutie, die bij een conjunctuuranalyse significanter is dan de absolute cijfers, wel de economische trend aangegeven worden.

De omzet omvat alle bedragen (exclusief btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en

diensten aan derden in België of in het buitenland. Bovendien omvat de omzet alle andere kosten (vervoer, verpakking, enz.) die aan de klant worden doorgerekend, ook al worden ze apart in rekening gebracht. Kortingen, rabatten en disconto's worden in mindering gebracht, evenals de waarde van teruggekomen producten (via creditnota's).

De uitvoer omvat alle bedragen (excl. btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en diensten aan derden in het buitenland of m.a.w. de in het buitenland gerealiseerde omzet.

Investeringen zijn de uitgaven (exclusief btw) door de btw-plichtige voor de verwerving van goederen en diensten die een bedrijfsmiddel uitmaken. Het gaat dus om oprichtingskosten, immateriële vaste activa, terreinen en gebouwen, installaties, machines en uitrusting, meubilair en rollend materieel, vaste activa in leasing en overige vaste activa.

Starters

Deze startergegevens onder de btw-plichtige bedrijven zijn gebaseerd op de volgende administratieve gebeurtenissen die zich op het vlak van btw-plicht voor starters kunnen voordoen:

- de eerste of primo-onderwerping,
- de weder-onderwerping, d.i. de heractivering van de btw-plichtige activiteit van een onderneming die gedurende een zekere periode niet werd gevoerd.

Faillissementen

De faillissementscijfers zijn gebaseerd op de declaraties van de rechtbanken van Koophandel en worden, indien nodig, aangevuld met informatie uit het bedrijvenregister van de FOD Economie-ADSEI.

Bouwvergunningen

Een bouwvergunning is een machtiging om met de uitvoering van een bouwproject te beginnen. De verlening van de bouwvergunning is dus het laatste stadium van de goedkeuringsprocedure van de overheid voor de start van de bouw. Een indexcijfer dat op deze bouwvergunningen is gebaseerd, heeft derhalve een voorspellend karakter voor de bouwactiviteit.

Toeristische aankomsten en overnachtingen

Inbegrepen in de cijfers van de toeristische aankomsten en overnachtingen zijn zowel de echte vakanties als de verblijven in verband met congressen, seminaries, conferenties en andere beroepsdoeleinden. Er wordt van aankomst gesproken als een persoon in een collectief logiesverstrekking bedrijf aankomt en daar minstens één nacht verblijft. Een overnachting is iedere nacht die een gast in een collectief logiesverstrekking bedrijf doorbrengt of is geregistreerd.

Conjunctuurcurven Nationale Bank

De conjunctuurbarometer van de Nationale Bank van België (NBB) weerspiegelt maandelijks het verloop van de economische activiteit. Deze conjunctuurindicator wordt opgesteld op basis van de antwoorden op de maandelijkse conjunctuurenquête die de NBB bij de ondernemingen in België organiseert en geeft het saldo weer van ondernemingen die een conjunctuurverbetering dan wel een conjunctuurverslechtering verwachten. De bruto synthetische conjunctuurindicator, bekomen na uitzuivering van de seizoensinvloeden, weerspiegelt het ondernemersvertrouwen of het algemeen conjunctuurklimaat. De afgevlakte synthetische curve toont, door eliminatie van de extreme waarden, met vertraging van enkele maanden de fundamentele tendens van de conjunctuurbeweging en de echte trendkeerpunten.